

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра міжнародного приватного, комерційного та цивільного права

РЕФЕРАТ
ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

на тему:

«ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХУВАННЯ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ НАЗЕМНИХ ТРАНСПОРТНИХ
ЗАСОБІВ»

студента 2 курсу 5м групи
спеціальності 081 «Правознавство»
спеціалізації

«Комерційне право»

Лазоришинця Михайла Володимировича

Науковий керівник

к.ю.н., ст. викл.

Ільченко Ганна Олександрівна

Київ-2018

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. На сьогоднішній день розвиток ринку страхування в Україні відбувається в складних економічних умовах, визначених як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками. Негативно позначилась на розвитку страхового ринку також нестабільна економічна та політична ситуація в Україні. Водночас світовий досвід свідчить, що страховий ринок сприяє розвитку економіки і розв'язанню важливих соціальних проблем. Завдяки страхуванню формуються значні фінансові ресурси, які перетворюють страховий ринок на потужне джерело інвестиційних ресурсів. Особливої уваги потребують питання страхового захисту суспільства в системі наземного транспортного страхування, що обумовлено наступними чинниками: стрімким збільшенням кількості транспорту в Україні, збільшення числа дорожньо-транспортних пригод та пов'язаних з ними збитків, заповідянню життю, здоров'ю, майну фізичних осіб.

Страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів одна з її складових, найпоширеніша і доволі перспективна галузь страхування у світі. В умовах становлення і поступового розвитку страхового ринку України страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів набуло актуальності й значна кількість страхових компаній мають ліцензію на здійснення цього виду страхових послуг.

Мета та завдання дослідження. Автор випускної кваліфікаційної роботи ставив за мету прийти до висновків теоретичного характеру та розробити рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства України в сфері страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Для досягнення зазначеної мети були поставлені та вирішені такі завдання:

- визначити поняття, ознаки та значення страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів;
- висвітлити еволюцію інституту страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів;
- висвітлити сучасний стан нормативно-правового регулювання відносин страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів;
- визначити та проаналізувати правовий статус суб'єктів правовідносин страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів;
- проаналізувати вимоги до страховиків, які надають послуги зі страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів;
- проаналізувати правове регулювання діяльності страхових посередників у страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів

- визначити поняття, ознаки та зміст договору страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та його ознаки;
- проаналізувати порядок виплат страхового відшкодування та підстави у відмові їх виплати згідно договору страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

Об’єктом дослідження є суспільні правові відносини, що виникають під час страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів.

Предметом дослідження в роботі є проблемні аспекти регулювання та діяльності страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів в Україні.

Наукова новизна дослідження полягає в комплексному дослідженні основних проблем страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, порівнянні нормативно-правових актів, що стосуються цього виду страхування, виявленні недоліків і наведення пропозицій щодо удосконалення українського законодавства про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

Окремі положення випускної кваліфікаційної роботи викладено у статті «Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів», що опублікована у збірнику наукових статей «Правове забезпечення підприємницької діяльності». - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018.-с. 47-53

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що їх зміст у багатьох аспектах доповнює наукові значення з історії розвитку та функціонування інституту страхування. Зібраний матеріал і узагальнення можуть бути використанні для підготовки узагальнюючих праць, при підготовці лекційних занять та спецкурсів у вищих навчальних закладах, а також підготовці рекомендацій суб’єктам правозастосування.

Структура випускної кваліфікаційної роботи складається із вступу, трьох розділів, які включають в себе вісім підрозділів, висновків та списку використаних джерел. Повний обсяг роботи становить 108 сторінок, із яких основна частина роботи займає 96 сторінок. Список використаних джерел складається з 101 найменування.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету та головні напрями дослідження, об’єкт і предмет дослідження, а також зазначена характеристика методів, що були використані в ході дослідження.

У **розділі 1 «Теоритико-правові основи страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів»** зосереджено увагу на характеристиці страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, зокрема:

досліджено еволюцію становлення інституту страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів; розкрито проблеми, пов'язані з визначенням поняття «страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів»; визначено нормативно-правове регулювання обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів в Україні; визначені проблематику чинного законодавства у цьому виді страхування; зроблений аналіз законопроектів про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, які прийняті на розгляд у Верховній Раді України й мають відповідати стандартам країн ЄС. Також у цьому розділі був проведений аналіз поняття «цивільно-правова відповідальність», визначено принципи, мету та функції цивільно-правового регулювання відповідальності власників наземних транспортних засобів.

У розділі 2 «**Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів як вид комерційної діяльності**» визначено увесь суб'єктний склад із правовідносин страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та розкрито їх істотні характеристики; визначено функції Уповноваженого державного органу у справах нагляду за страховою діяльністю (Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України); визначено роль Моторного (транспортного) страхового бюро України (МТСБУ), участь страховиків у якому є обов'язковою умовою для здійснення страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів; визначено, що основними суб'єктами у здійсненні страхування цивільно-правової відповідальності є страховики та страхові посередники. У зв'язку з цим: проаналізовано вимоги до страховиків, які надають послуги зі страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів; визначено умови отримання ліцензії на здійснення страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів; проведено аналіз діяльності та правового статусу страхових посередників у страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Визначено проблеми, що існують на практиці, а також подані шляхи вдосконалення чинного законодавства України з цього питання.

У розділі 3 «**Договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів як основа виникнення страхових зобов'язань**» визначено порядок укладання та зміст договору страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, умови їх укладання; проаналізовано види і строки укладання цих страхових договорів; визначено формування вартості страхових полісів; порядок та умови виплат страхового відшкодування, формування їх розмірів та строки виплат; проаналізовано систему прямого врегулювання збитків та спрощену процедуру виплат за європротоколом; визначені підстави

відмови у виплаті страхового відшкодування; проаналізована проблема страхових виплат у раз банкрутства страховика.

У **висновках та пропозиціях** здійснено узагальнення найважливіших проблем, пов'язаних зі здійсненням страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, запропоновано шляхи вирішення проблем правового регулювання діяльності страховиків, зокрема внесені пропозиції про внесення змін до Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів», Закону України «Про страхування» та Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», розроблені практичні рекомендації, що можуть бути застосованими в практичній діяльності страховиків з цього виду діяльності.

АНОТАЦІЯ

Лазоришинець М.В. Випускна кваліфікаційна робота на тему: «Цивільно-правове регулювання страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів».

Робота присвячена аналізу цивільно-правового регулювання страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів в Україні та особливостей здійснення діяльності з цього виду страхування. В роботі розкрито поняття страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, проаналізовано нормативно-правове регулювання бар'єри доступу на ринок та органи контролю, які регулюють страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів як вид страхової діяльності. Визначено правовий статус суб'єктів правовідносин страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів, зокрема вимоги до страховиків та страхових посередників. Встановлено порядок та зміст укладання договорів страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, розкриті проблемні моменти, пов'язані з визначенням вартості страхових платежів, умов страхових виплат та право страховиків на регресний позов. Також проаналізовані проблемні аспекти, нововведення та законопроекти, щодо вдосконалення страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів в Україні.

Ключові слова: страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, страховик, страховий посередник, страховий поліс, страхове відшкодування, Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ), Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України (Нацкомфінпослуг).

АННОТАЦИЯ

Лазоришинец М.В. Выпускная квалификационная работа на тему: «Гражданско-правовое регулирование страхования ответственности владельцев наземных транспортных средств»

Работа посвящена анализу гражданско-правового регулирования страхования ответственности владельцев наземных транспортных средств в Украине и особенностей осуществления деятельности этого вида страхования. В работе раскрыто понятие страхования гражданско-правовой ответственности владельцев наземных транспортных средств, проанализировано нормативно-правовое регулирование, барьеры доступа на рынок и контролирующие органы, регулирующие страхование ответственности владельцев наземных транспортных средств как вид страховой деятельности. Определен правовой статус субъектов правоотношений страхования гражданско-правовой ответственности владельцев наземных транспортных средств, включая требования к страховщикам и страховым посредникам. Установлен порядок и содержание заключения договоров страхования гражданско-правовой ответственности владельцев наземных транспортных средств, раскрыты проблемные моменты, связанные с определением стоимости страховых платежей, условий страховых выплат и право страховщиков на регрессный иск. Также проанализированы проблемные аспекты, нововведения и законопроекты, по совершенствованию страхования ответственности владельцев наземных транспортных средств в Украине.

Ключевые слова: страхование гражданско-правовой ответственности владельцев наземных транспортных средств, страховщик, страховой посредник, страховой полис, страховое возмещение, Моторное (транспортное) страховое бюро Украины (МТСБУ), Национальная комиссия, осуществляющая государственное регулирование в сфере рынков финансовых услуг Украины (Нацкомфинуслуг).

ANNOTATION

Lazoryshynets M.V. Degree work on a theme «Civil regulation of insurance of liability of owners of land vehicles».

Work is devoted to the analysis of civil law regulation of liability insurance for land transport owners in Ukraine and the peculiarities of carrying out activities in this type of insurance. In this work the concept of civil liability insurance for land transport owners is disclosed, the main legal documents, barriers to entry into the market and the control bodies which regulating liability insurance for land transport owners are explored. The legal status of subjects in legal relations of civil-law liability insurance for land transport owners, in particular requirements to insurers and insurance intermediaries, is determined. The procedure and content of conclusion liability insurance for land transport owners policy were established, the problem points related to the definition the cost of insurance payments, the terms of insurance payments and the right of insurers to a recourse action were disclosed. The problem aspects, innovations and the bills on improvement the insurance of liability of owners of land vehicles have been analyzed.

Keywords: Civil-law liability insurance for land transport owners, insurer, insurance intermediary, insurance policy, insurance indemnity, Motor (Transport) Insurance Bureau of Ukraine (MTIBU), National Commission, which carries out state regulation in the field of financial services markets of Ukraine (National Financial Services Commission).